

Особливості формування інформаційної культури у студентів вищих навчальних закладів

Н.В. Остряньська,

В.О. Васюренко, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

Інформаційна культура є культурою нового типу. Поняття інформаційної культури сформувалось у межах інформаційного суспільства, коли інформація стала головним стратегічним ресурсом і були створені нові технології для її збереження та обробки.

Інформаційна культура – культура взаємодії суб'єкта з інформацією. Це вміння цілеспрямовано працювати з інформацією та використовувати її для одержання, обробки та передачі інформації, застосовувати комп'ютерні інформаційні технології, сучасні технічні методи й засоби.

Важлива складова інформаційної культури – інформаційна грамотність. Інформаційна грамотність – це вміння формулювати інформаційну потребу, запитувати, шукати, відбирати, оцінювати інформацію, в якому б вигляді вона не була представлена.

Інформаційну культуру, на думку одного з провідних фахівців у галузі інформатизації Е.П. Семенюка, можна розглядати як специфічну інформаційну компоненту загальної культури людини.

Культуру й інформацію, як зазначає А.І. Арнольдов, поєднують такі чотири чинники: універсальність; єдність спрямованості на свідомість і життя виявлення людей; соціальна детермінованість з тенденцією до глобалізації; орієнтація на особистість з тенденцією до індивідуалізації.

Таким чином, культура й інформація виконують нормативно-оціннісно-регулятивну функції. Інформаційна культура – це органічний синтез інформації та культури. Це культура взаємодії людини з інформацією на рівні суспільства й особистості.

Існує багато визначень інформаційної культури. Ми вважаємо доцільним розглянути визначення у двох аспектах.

Інформаційна культура у широкому значенні – це сукупність принципів і механізмів, що забезпечують позитивну взаємодію етнічних і національних культур, їх з'єднання у загальний досвід людства.

У вузькому значенні інформаційна культура – це оптимальні способи поведінки зі знаками, даними, інформацією і надання їх зацікавленому споживачеві для розв'язання теоретичних і практичних

завдань; механізми вдосконалення технічних галузей виробництва, збереження і передачі інформації; розвиток системи навчання, підготовки людини до ефективного використання інформаційних засобів та інформації.

Слід зауважити, що єдиного визначення інформаційної культури не існує. В одному випадку її визначають як інформаційні якості особистості (Вохришев М.Г., Зубов Ю.С.). В іншому – як інформаційну діяльність (Гречихін А.А.). На наш погляд, інформаційна культура особистості являє собою синтез інформаційного світогляду, тобто систему поглядів людини на світ інформації, інформаційної грамотності та грамотності у галузі інформаційно-комунікаційних технологій. Компоненти інформаційної культури – комунікативна; мовна; книжкова, читацька; інтелектуальна; інформаційно-технологічна; інформаційно-правова; світоглядна; моральна; бібліографічна.

Рівні реалізації інформаційної культури: когнітивний – знання та вміння; емоційно-ціннісний – установки, оцінки, ставлення; поведінковий – реальна і потенційна поведінка.

Інформаційна культура виступає у різних формах – науковій, промисловій, політичній, художній, освітній та інших.

Таким чином, інформаційна культура – це система матеріальних і духовних засобів забезпечення єдності та гармонії у взаєминах людини, суспільства й інформаційного середовища. У процесі комп'ютеризації та інформатизації суспільства інформаційна культура стає складовою загальної культури людини.